

Onzorgvuldige berichtgeving over duur van computergebruik en RSI

‘Computergebruik leidt niet tot RSI-klachten’ was de strekking van veel krantenberichten op 1 juli 2008. De media hebben volop geput uit het persbericht over de promotie van bewegingswetenschapper Stefan IJmker aan het VU Medisch Centrum. Volgens dit persbericht is er géén verband tussen de duur van het computergebruik en het ontstaan van RSI-klachten. Dit kort-door-de-bocht persbericht wekt anders dan het proefschrift de indruk dat RSI ‘dus psychisch’ zou zijn. De RSI-patiëntenvereniging is dan ook boos over de conclusies uit het persbericht. Want dit heeft helaas geleid tot verkeerde beeldvorming in de media. In het proefschrift zelf wordt een aantal nuanceringen aangebracht die het verhaal duidelijker maken. De vereniging heeft het onderzoek voorgelegd aan haar wetenschappelijke adviesraad en gaat in gesprek met bewegingswetenschapper Stefan IJmker. Hierbij de reactie van de RSI-patiëntenvereniging op het onderzoek.

Allereerst: de vereniging is blij met ieder onderzoek naar RSI. Er is immers nog veel te weinig bekend over het ontstaan en de oorzaken van RSI-klachten, waardoor nog steeds onduidelijk is wat goede preventieve maatregelen of behandelmethoden zijn.

Over het onderzoek van bewegingswetenschapper Stefan IJmker het volgende:

- Omdat in dit onderzoek geen verband kon worden aangetoond tussen de duur van het computergebruik en klachten, wil dat niet zeggen dat computergebruik niet leidt tot RSI-klachten. Het spreekt bovendien eerder onderzoek tegen.
- De conclusie dat RSI ‘dus psychisch’ is, is véél te kort door de bocht. Want ongeveer 25% van de beroepsbevolking heeft RSI-klachten. Dit kost de samenleving 2 miljard euro per jaar, naast de persoonlijke gevolgen voor de betrokkenen. De onderzoeker geeft zelf aan dat deze klachten reëel zijn en dat we nog te weinig weten over oorzaak en ontstaan.
- Het onderzoek heeft wel een verband gevonden tussen muisgebruik en RSI-klachten. Ook gelijktijdig gebruik van telefoon en PC en doorwerken tijdens lunchpauzes blijken risicofactoren. Er is ook verband gevonden tussen zelfgerapporteerd computergebruik en RSI-klachten. Wellicht zijn programma’s die computergebruik registreren niet in staat om al het gebruik goed waar te nemen en brengen mensen inderdaad veel meer tijd achter de computer door dan die programma’s meten.
- Er is alleen gekeken naar de gemiddelde computertijd, niet naar piekbelasting, het nemen van pauzes, de intensiteit en de snelheid waarmee wordt gewerkt. Ook is niet gekeken naar werkplekinstelling en werkhouding. Met zo’n grove meetmethode en een kleine groep waarin de computertijd echt gemeten is, is het wellicht niet verwonderlijk dat geen relatie wordt aangetoond.
- In tegenstelling tot het persbericht worden onderzoekstechnische nuanceringen gemaakt. Bijvoorbeeld het ‘healthy worker effect’: er is hier een groep onderzocht die al langdurig de computer gebruikte. Ook zitten mensen vanwege beginnende klachten mogelijk korter achter de computer en is er dan een groep met weinig pc-gebruik en weinig klachten. In de conclusies worden oorzaak en gevolg dan omgedraaid!
- Het idee van een ‘self fulfilling prophecy’ (mensen zijn bang dat ze RSI kunnen krijgen, rapporteren daarom veel computergebruik en krijgen dan ook RSI) gaat niet op. Toen RSI nog niet bekend was, kregen mensen ook klachten. In het proefschrift zelf staat dat er in andere onderzoeken geen enkele relatie is gevonden tussen overrapportage van computergebruik en klachten. Ook zijn er beroepen zoals kappers en slaggers met een veel groter relatief risico op het ontstaan van RSI.

Het volledige onderzoek van Stefan IJmker lees je op <http://dare.uvu.vu.nl/bitstream/1871/12757/5/8222.pdf>

<http://www.geneeskunde.com/2008/07/01/geen-relatie-tussen-muis-en-muisarm-rsi/>